

Kovo 9 d. buvo lankytasi įvykių, vykusių 1945 m. kovo 5 d., vietoje Mitkų kaime (Paįstrio sen.). Kalbėta apie įvykius, buvusius prieš aštuonis dešimtmečius. Lankyti 1863 m. sukilimo dalyvių kapai.

Pirmiausia sustota pravažiavus Puodžiūnėlius, netoli Puodžiūnų, eglyne vadinamoje vietoje. Medžių apsuptyje šalia kelio iš Puodžiūnų į Mitkus stovi lauko akmuo, ant kurio dabar nebėra lentos su buvusiu užrašu. Šis atminties ženklas pastatytas partizanų pasalos vietoje 1946 m. birželio 9 d. vykusiems agitatoriams, aktyvistams, skrebams bei pavėžėti paimtiems vežikams su arkliniais vežimais. Pasakojama, kad ten buvo sužeistas tik vienas partizanas būrio vadas Aleksas Alenčikas-Kelmelis, iš vykusiujų irgi buvo sužeistų ir žuvo apie penkiolika skrebų. Partizaną Aleksą Alenčiką-Kelmelį bunkeryje gydė tuomet Margiuose gyvenęs gydytojas Jonas Pažemeckas. Keliaujančių būryje buvo Jono Pažemecko jauniausia dukra Birutė Melaikienė su savo dukra Rimanta. B. Melaikienė pasakė: „Tėtis apie Alenčiko gydymą yra kalbėjęs. Jam teko gydyti ir kitus partizanus ir aplinkinius gyventojus. Už gydytojų pareigos pildymą buvo teistas ir iškalėjo dešimt metų“.

Važiavome prie 1995 m. žygeivių (aut. Bronislovas Mažylis) ir 2009 m. Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro pastatytų paminklų Mitkų kaime. Paminklai stovi prie kelio, jie skirti partizanams, žuvusiems apsupus jų buvimo vietą. Čia žuvo partizanų būrio vadas mokytojas Vytautas Kulbis g. 1921 m. iš netolimo Keruočių vienkiemio, Juozas Aleknavičius g. 1917 m. iš Įstricos kaimo, Jonas Mitka g. 1925 m. iš Mitkų kaimo, Lietuvos kariuomenės kapitonas Alfonsas Petrulis g. 1902 m. ir vokiečių kareivis, atsilikęs nuo fronto ir prisijungęs prie partizanų, vadintas Hansu (vėliau sužinota jo pavardė – Donaver Helmutas g. 1914 m.). Pirmiausia grėbėme aplinką, vyrai pjaustė nereikalingas augančio topolio atžalas.

Uždegėme žvakes, sugiedojome Lietuvos himną. Žygio dalyviams pasakojo istorikas Alimantas Stalilionis, jį papildė Bronislovas Mažylis. Kalbėjo visuomenininkė Ona Striškienė, paskaitė motinos Kastancijos Jankevičienės kalbą, parašytą šventinant 1995 m. kovo 5 d. medinį stogastulpį, skirtą partizanams ir jos eilėrašį „Ar esame stiprūs?“. Ji dalyviams pateikė dau vaizdinės rašytinės, fotografuotos medžiagos. Kalbėjo šaulys Saulius Černa, medikė Birutė Melaikienė, keliautoja Danutė Čekienė, netoliese senelio sodybą prižiūrintis Saulius Ramoškevičius. dalyvavęs žygyje su sūnumi.

Žygis taipogi buvo skirtas Kovo 11-ajai ir Knygnešio dienai (kovo 16 d.). Dainuotas dainas užvesdinėjo žygeivis Donatas Malinauskas arba žygeivė Aldona Braidokienė.

Dar keliauta į Mitkų mišką, kur senovėje buvusiose Mitkų kaimo kapeliuose yra palaidoti 1863 m. sukilėliai. Istorikas, tautodailininkas Bronislovas Mažylis pasakojo, kad tebestovinčiam paminklui ažuolą parūpino buvęs kraštotyrininkas, ilgametis Kriklinių apylinkės pirmininkas Antanas Mažylis. Stogastulpiui skulptūrą buvo padaręs tautodailininkas Arvydas Petrulis, bet ji dingo, kaip ir dingo varinė lenta su užrašu. Naują skulptūrą ir dekoratyvią lentą su užrašu išdrožė tautodailininkas Bronislovas Mažylis.

Kaip asmenys negailintys savo laiko, jėgų saugo, puoselėja tautos istorijos atmintį, taip ir gamta tą dieną džiugino saulėtu gražumu, praeinamais keliais.

